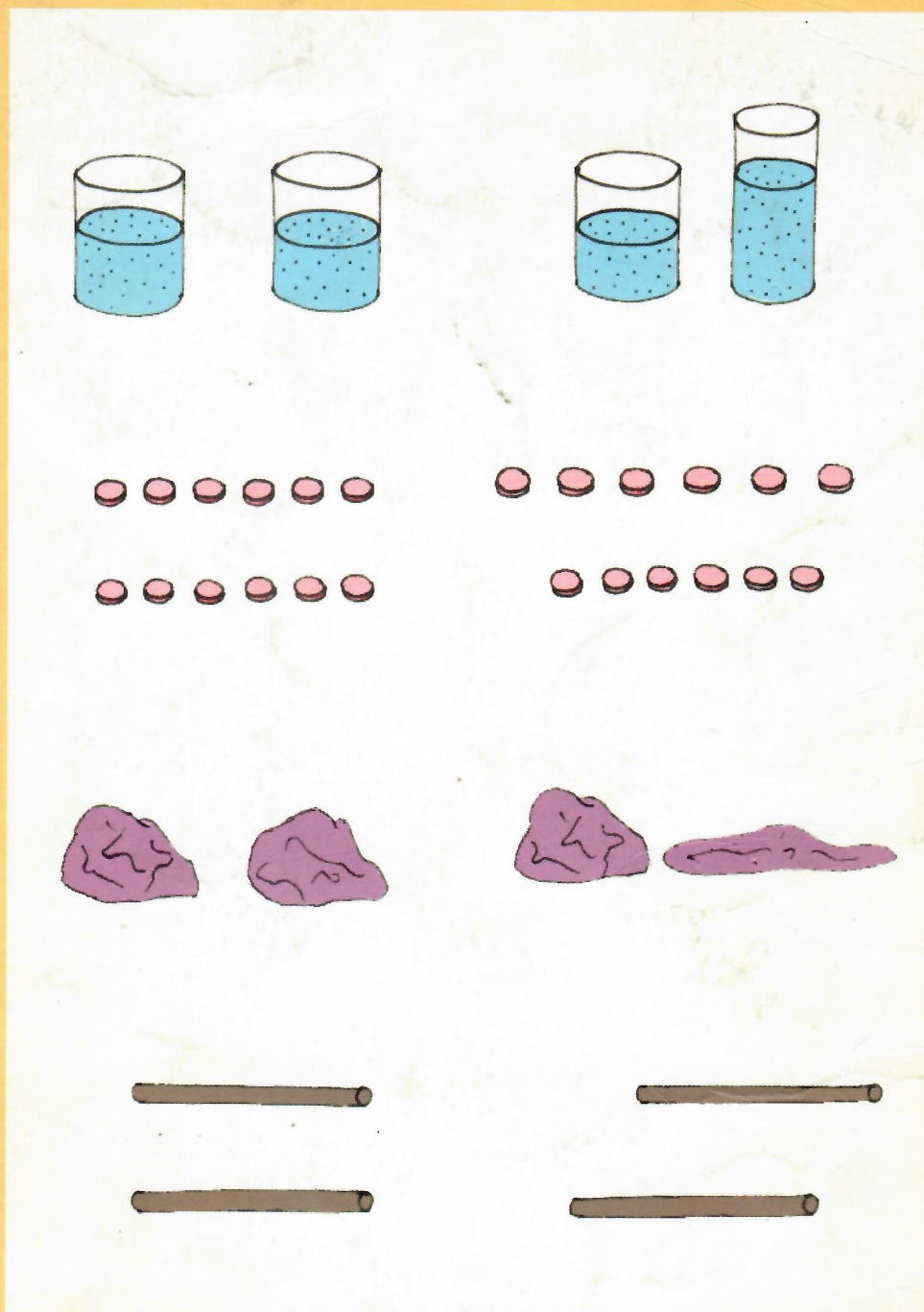

Marjanca Pergar Kuščer

ŠOLA IN OTROKOV RAZVOJ

Mlajši otrok v šoli

TEMPUS S_JEP-11187-96 RESPECT

ŠOLA IN OTROKOV RAZVOJ

Mlajši otrok v šoli

Marjanca Pergar Kuščer

UNIVERZA V LJUBLJANI
Pedagoška fakulteta

UNIVERSITY OF LJUBLJANA
Faculty of Education

Ljubljana, december 1999

Dr. Marjanca Pergar Kuščer
ŠOLA IN OTROKOV RAZVOJ
Mlajši otrok v šoli

Recenzija: prof. dr. Marija Skalar
prof. dr. Sonja Žorga

Lektoriranje: Barbara Korun, prof.

Za izdajatelja: prof. dr. Miran Čuk, dekan fakultete

Za založniško komisijo: prof. dr. Saša A. Glažar

Oblikovanje in računalniški prelom: Igor Cerar, ing.

Izdala: Pedagoška fakulteta univerze v Ljubljani
Iz sredstev TEMPUS projekta S_JEP-1187-96 RESPECT

Koordinatorica Projekta: prof. dr. Cveta Razdevšek Pučko

Naklada: 1000 izvodov

Tisk: Tiskarna Pleško d.o.o. Ljubljana

©1999 avtor

II 37.015.3

95834

Po Zakonu o davku na dodano vrednost (Uradni list RS št. 89/98, 7. točka, 25. člen)
sodi knjiga med proizvode, za katere se plačuje 8 % davek od prometa proizvodov.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.015.3

PERGAR Kuščer, Marjanca
Šola in otrokov razvoj : mlajši otrok v šoli / Marjanca Pergar Kuščer.
- Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 1999

ISBN 86-7735-036-5
I. Kuščer, Marjanca Pergar glej Pergar Kuščer, Marjanca
105507072

VSE PRAVICE PRIDRŽANE. REPRODUCIRANJE IN RAZMNOŽEVANJE DELA PO ZAKONU
O AVTORSKI PRAVICI NI DOVOLJENO.

Zvezek je namenjen učiteljicam in vzgojiteljicam v programu strokovnega izpopolnjevanja »Psihološke značilnosti mlajšega otroka in posebnosti dela v 1. razredu ob zgodnejšem vşolanju«, ki ga izvajamo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Služil jim bo kot izhodişčno gradivo za aktivno sodelovanje in diskusijo pri obdelavi teme »Şola in otrokov kognitivni in psihosocialni razvoj« in za oporo pri pisanju seminarske naloge.

Kot osnova za razumevanje problematike zgodnejşega vşolanja, je gradivo namenjeno tudi študentkam in študentom razrednega pouka in predşolske vzgoje.

Naslovnica: Kako otrok razmişlja

Testi za ugotavljanje otrokovega pojmovanja ohranitve količine tekočine, števila, snovi in dolşine.

Testi naj bi dokazovali, da pravilno razumevanje ohranitve količin presega otrokove sposobnosti na »pred-operacijski« stopnji mişljenja, da mlajši otrok (to pa je tudi šestletnik v prvem razredu devetletke) ni sposoben logičnega razmişljanja. Vendar ob napačnih odgovorih otrok, razvojna psihologija zdaj nudi tudi drugačne razlage. Reşitve so lahko tudi posledica oblikovanja zastavljenih vpraşanj in posebnih testnih pogojev, zato ne morejo sluţiiti kot dokaz otrokove nezmoţnosti doumeti testirane pojme (več o tem je na strani 35).

VSEBINA

1. UVOD	7
2. ZAKAJ SPREMEMBE	8
3. DEVETLETNA OSNOVNA ŠOLA	10
3.1. Strokovno izpopolnjevanje	10
3.2. Učni načrti	10
3.3. Cilji so tudi vzgojni	11
4. POTEK IN ZAKONITOSTI RAZVOJA	15
4.1. Tri področja razvoja	15
4.2. Nasprotja v pojmovanju zakonitosti razvoja	16
4.3. Vplivni dejavniki razvoja	19
5. MLAJŠI OTROK V ŠOLI	25
5.1. Učiteljica – pomembna je osebnost	26
5.2. Razvojne značilnosti šestletnih otrok	30
5.3. Tudi starši so pomembni	47
6. ZAKLJUČEK	52
7. LITERATURA	55

1. UVOD

Šolanje šestletnih otrok je tudi pri nas postalo dejstvo. Pred sprejetjem nove šolske zakonodaje, ki je starost šoloobveznih otrok znižala za eno leto, so šole v prvi razred vpisovale šestletne otroke le na posebno željo staršev. Če so otroci uspešno opravili preizkus za šolske novince, so bili vključeni v običajen, »tradicionalen« program prvega razreda. Zdaj so za mlajše otroke narejeni novi učni načrti, ki naj bi bili bolj prilagojeni njihovim razvojnim značilnostim in potrebam. Otroci te starosti so aktivni in radovedni ter se neobremenjeno lotevajo številnih nalog, še posebej, če je njihov trud opažen.

Učni načrti so brez dvoma pomembno izhodišče šolskega dela. Čeprav so pri njihovi izdelavi sodelovali strokovnjaki za posamezna učna področja z učiteljicami, ki poučujejo v nižjih razredih osnovne šole, ostaja odprto vprašanje kaj od tega kar je zapisano v dokumentih, bo otrok dejansko doživljal v šoli. Za učinkovito poučevanje in delo z mlajšimi otroki je ključnega pomena učiteljeva občutljivost za psihološke potrebe otrok v skupini vrstnikov. Vsak otrok, bi moral imeti v razredu priložnost, da uspe. Ker je kognitivni razvoj v precejšnji meri povezan s socialnimi interakcijami, je otrokov uspeh v šoli povezan tudi z načinom zadovoljevanja njegovih psiholoških potreb po pripadnosti, avtonomnosti in ustreznosti. Zato je ob ustreznih učnih načrtih potrebna tudi občutljivost učiteljev za navedene psihološke potrebe otroka.

Ko govorimo o mlajšem otroku v šoli, ne moremo mimo vprašanj o učitelju – o njegovi profesionalni usposobljenosti, strokovnem razvoju, sposobnosti refleksije lastnega dela ter zmožnosti empatije (dojemanje doživljanja drugih) do otrok in staršev.

COBISS